

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobců **a) Mgr. et Mgr. V. M., Ph.D., b) Mgr. A. L.**, obou zastoupených Mgr. Zuzanou Candigliotou, advokátkou se sídlem Brno, Burešova 615/6, proti žalovaným **1) Krajskému ředitelství policie Olomouckého kraje**, se sídlem Olomouc, Tř. Kosmonautů 189/10, a **2) Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 936/3, v řízení o kasační stížnosti žalovaného 1) proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 11. 5. 2016, č. j. 65 A 1/2016-78, o návrhu žalovaného 1) na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci (dále jen „krajský soud“) výrokem I. svého rozsudku ze dne 11. 5. 2016, č. j. 65 A 1/2016-78 (dále jen „napadený rozsudek“), určil, že zásah žalovaného 1) ze dne 31. 10. 2015, spočívající ve výzvě k prokázání totožnosti žalobců nrap. S., osobní prohlídce žalobce a), příložením pout žalobci a), v zajištění a znemožnění odchodu z ulice O. v prostoru mezi ulicí O. a ulicí X žalobci b) v době od 15:45 do 17:10 hodin, a konečně v zajištění a znemožnění odchodu z ulice O. v prostoru mezi ulicí O. a X žalobci a) od 15:45, následný převoz na obvodní oddělení Olomouc 1 a znemožnění jeho odchodu až do okamžiku, kdy byl žalobce a) propuštěn, byl nezákonný. Výrokem II. napadeného rozsudku pak krajský soud žalovanému 1) přikázal zlikvidovat veškeré obrazové a zvukové záznamy žalobců pořízené v souvislosti s jejich ztotožněním dne 31. 10. 2015 a zlikvidovat záznamy o tomto jejich ztotožnění, to vše ve lhůtě 30 dnů od právní moci napadeného rozsudku. Ve zbytku byla žaloba ve vztahu mezi žalobci a žalovaným 1) a mezi žalobci a žalovaným 2) zamítnuta (výroky III. a IV. napadeného rozsudku).

Proti výrokům I. a II. nyní brojí žalovaný 1) (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností, jíž usiluje o zrušení těchto výroků a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení. V kasační stížnosti zároveň požádal Nejvyšší správní soud o přiznání odkladného účinku, který odůvodňuje tím, že za předpokladu, že by byl s kasační stížností úspěšný, by nezvratnou likvidací veškerých obrazových a zvukových záznamů žalobců pořízených v souvislosti s jejich ztotožněním dne 31. 10. 2015 byly tyto záznamy definitivně ztraceny a nebylo by je možné použít v následném soudním řízení; nepřiznání odkladného účinku by proto představovalo neodčinitelnou újmu. Stěžovatel má z důvodu svého dalšího počínání při bezpečnostních zásazích eminentní zájem na řádném přezkoumání celé věci a zachování veškerých důkazních prostředků, zejména

pak těch, které jednoznačně a nezaměnitelně identifikují možné škůdce zákona. Zachování těchto klíčových dokumentů je podle jeho názoru v zájmu celé společnosti.

K návrhu na přiznání odkladného účinku se vyjádřil žalovaný 2), který se plně ztotožnil s důvody, které uvedl stěžovatel v kasační stížnosti.

Naproti tomu žalobci s návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nesouhlasí. Zdůrazňují, že krajský soud přikázal stěžovateli zlikvidovat pouze zvukové a obrazové záznamy žalobců, které byly pořízeny za účelem zjištění jejich totožnosti. Ta je však v současnosti oběma žalovaným známa, a proto předmětné záznamy pro stěžovatele žádný praktický význam nemají. Rozsudek krajského soudu rozhodně nepřikazuje zlikvidovat záznamy pořízené při zásahu na demonstraci, které by mohly být (například v rámci řízení o přestupcích) významné a schopné přispět k identifikaci škůdců zákona. Jinými slovy, likvidace záznamu o ztotožnění žalobců nemá vliv na existenci záznamů zachycujících další přítomné osoby.

Před samotným zhodnocením důvodů uváděných stěžovatelem a skutečností vyplývajících ze správního spisu se musel Nejvyšší správní soud zabývat otázkou přípustnosti návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti v nyní souzené věci.

Podle § 107 odst. 1 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však na návrh stěžovatele může kasační stížnosti přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. se zde užíje přiměřeně.

Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve svém usnesení ze dne 29. 3. 2016, č. j. 4 As 217/2015-182, vyřešil do té doby existující rozkol rozhodovací praxe a odmítl do budoucna názor, že institut odkladného účinku (na rozdíl od institutu předběžného opatření) může nalézt uplatnění jen v rámci řízení o žalobách proti rozhodnutí správního orgánu (§ 65 s. ř. s. an.), potažmo v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutím soudů o těchto žalobách. Rozšířený senát zdejšího soudu s konečnou platností dovodil, že pokud výrok rozsudku krajského soudu obsahuje příkaz nebo zákaz, nelze vyloučit, že návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti může mít reálné opodstatnění a systace jeho účinku v konkrétním případě může být žádoucí. Přiznání odkladného účinku podle § 107 s. ř. s. proto v těchto případech možné je, neboť toto ustanovení umožňuje přiznání odkladného účinku obecně jakékoli kasační stížnosti, bez ohledu na to, zda směřuje proti rozhodnutí o žalobě proti rozhodnutí, proti nečinnosti či proti jinému zásahu správního orgánu, eventuálně proti rozhodnutí o zrušení opatření obecné povahy.

Vzhledem k tomu, že předmětný návrh na přiznání odkladného účinku je přípustný, přistoupil Nejvyšší správní soud ke zhodnocení konkrétních důvodů uváděných účastníky řízení. Dospěl přitom k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě naplněny.

Nejvyšší správní soud úvodem předesílá, že institut odkladného účinku má zcela mimořádnou povahu. Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví není řádným opravným prostředkem, u nějž by bylo možno odkladný účinek bez dalšího očekávat. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti odnímá Nejvyšší správní soud před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocnému rozhodnutí krajského soudu, na které je jinak třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti proto musí být vyhrazeno pro výjimečné případy.

pokračování

Podle nyní účinného znění ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. platí, že *soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přiznává žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem* (toto ustanovení se užije přiměřeně v řízení o kasační stížnosti – viz § 107 odst. 1 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku tedy reflektuje na jedné straně hledisko *veřejného zájmu*, při současném porovnání *újmy stěžovatele* (nebude-li odkladný účinek přiznán), s možnou *újmou, která by mohla vzniknout jiným osobám* (bude-li odkladný účinek přiznán), jako hledisko druhé. K přiznání odkladného účinku může tedy kasační soud přistoupit teprve poté, osvědčí-li, že újma stěžovatele jako důsledek nepřiznání odkladného účinku žaloby by byla nepoměrně větší případné újme jiné osoby, bylo-li by takovému návrhu vyhověno, a současně teprve poté, co vyloučí kolizi odkladného účinku s důležitým veřejným zájmem.

Důvody možného vzniku nepoměrně větší újmy stěžovatele oproti jiným osobám jsou přitom vždy subjektivní, závislé zásadně na osobě a situaci stěžovatele. Z právě uvedeného plyne, že stěžovatel nese břemeno tvrzení a očekává se tak od něj uvedení konkrétních a relevantních tvrzení a podrobné rozvedení, v čem konkrétně tuto možnou újmu spatřuje a jakou intenzitu případná újma má.

Z formulace návrhu na přiznání odkladného účinku jednoznačně vyplývá, že se stěžovatel obává, že pokud Nejvyšší správní soud dá za pravdu jeho stížnostní argumentaci a na jejím podkladě rozsudek krajského soudu zruší, při novém přezkumu naříkaného nezákonného zásahu již nebude možné provést důkazy audiovizuálními záznamy, na nichž jsou žalobci zachyceni, pokud by tyto již byly nenávratně zničeny (v souladu s příkazem krajského soudu uvedeným ve výroku II. napadeného rozsudku).

Jak již bylo naznačeno, pojmání odkladného účinku jako výjimky ze zásady, že kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví není řádným opravným prostředkem, u nějž by bylo možno odkladný účinek bez dalšího očekávat, znamená, že újma, která má hrozit žadateli o jeho přiznání, nesmí být vzhledem k jeho poměrům bagatelní, nýbrž naopak významná (srov. usnesení tohoto soudu ze dne 21. 5. 2014, č. j. 6 Afs 73/2014 - 56). Významnou bude újma spíše tehdy, nebude-li možno v případě, že bude napadené rozhodnutí naplněno a poté shledáno nezákonným a zrušeno, v podstatných ohledech navrátit v původní stav jím způsobené následky či dopady. Významnou bude újma též spíše tehdy, půjde-li sice při uplatnění rozhodnutí o následky vratné či napravitelné, avšak takového rázu, že způsobí žadateli vážné obtíže či významné poruchy v jeho životě, fungování nebo činnosti.

Aplikuje-li Nejvyšší správní soud tyto závěry přiměřeně i na souzenou věc, dospívá k závěru, že újmu hrozící stěžovateli lze pokládat za natolik významnou, že je na místě sistovat účinky pravomocného rozsudku krajského soudu. Likvidace audiovizuálních záznamů jakožto důkazního materiálu tak, jak ji stěžovateli krajský soud přikázal výrokiem II. napadeného rozhodnutí, přinejmenším brání provedení řádného dokazování pro případ opakovaného soudního přezkumu zásahu žalovaných vůči žalobcům. Přínos audiovizuálních záznamů přitom nelze redukovat pouze na proces „*totožnění*“ obou žalobců; nejedná se o pouhý nástroj k provedení identifikace účastníků řízení, ale ve vztahu k posouzení zákonnosti zásahu žalovaných rovněž o významný důkazní prostředek ke zjištění, jakým způsobem faktické úkony stěžovatele probíhaly. Pokud by tedy měl mít výrok II. napadeného rozsudku za následek kompletní likvidaci části důkazního materiálu před tím, než bude s konečnou platností rozhodnuto, zda naříkané faktické úkony stěžovatele proběhly v souladu se zákonem, bylo by na místě hovořit o hrozbě nepoměrně větší újmy, než která přiznáním odkladného účinku vznikne jiným osobám. Ostatně, v souzené věci nic neindikuje, že by odložením těchto účinků

napadeného rozsudku mohla žalobcům nebo jiným osobám vůbec nějaká újma vzniknout; nic takového netvrdí ani žalobci.

Nejvyšší správní soud posoudil konečně návrh na přiznání odkladného účinku i z hlediska zbývajících podmínky uvedené v § 73 odst. 2 s. ř. s. Neshledal přitom žádné skutečnosti, pro které by přiznání odkladného účinku bylo *v rozporu s důležitým veřejným zájmem*.

Za situace, kdy Nejvyšší správní soud shledal obě podmínky uvedené v § 73 odst. 2 s. ř. s. za splněné, podle § 107 s. ř. s. (ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s.), kasační stížnosti odkladný účinek přiznal z důvodů výše uvedených. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nicméně zdejší soud žádným způsobem nepředjímá své rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. listopadu 2016

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu